

ת"פ 897/06/22 - מדינת ישראל נגד מ' י'

בית משפט השלום באילת
ת"פ 897-06-22 מדינת ישראל נ' י'

כבוד השופט גיל אדלמן	בפני
המאשימה	בעניין:
מדינת ישראל	
ע"י ב"כ עוה"ד שירלי הדר	
	נגד
מ' י'	הנאשם
ע"י ב"כ עוה"ד אלעד אלקיס	

גזר דין

המסגרת העובדתית

1. הנאשם, מ' י' (להלן: הנאשם) הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: החוק), ותקיפה הגורמת חבלה ממש בן זוג לפי סעיף 382 (ג) לחוק.
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היו הנאשם וו' מ' (להלן: המתלוננת) בני זוג נשואים המתגוררים יחד ולהם ילד משותף, קטין בן 7.
3. על פי העובדות המתוארות בכתב האישום המתוקן, ביום 28.05.2022 בשעה 22:00 לערך, בדירת מגוריהם, בעקבות ויכוח בין הנאשם למתלוננת, היכה הנאשם את המתלוננת בפניה, וגרם לה להמטומה מתחת לעין ימין. בתוך כך, השליכה המתלוננת בקבוק לעברו של הנאשם. בהמשך התקשרה לחברתה, וביקשה את עזרתה.
- עוד מתואר בכתב האישום המתוקן כי חברתה של המתלוננת הגיעה לדירה. אזי דפק הנאשם בדלת וביקש להיכנס לדירה. הנאשם התיישב בסלון ליד המתלוננת, עשה תנועה מאיימת עם גופו לעבר המתלוננת ואמר לחברתה שנכחה במקום: " אני לא אגע בה, אני ארצח אותה".
4. במסגרת הליך גישור שהתקיים ביום 7.9.2022 הציגו הצדדים להסדר טיעון דיוני, במסגרתו הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע על פי הודאתו; לא היתה הסכמה בין הצדדים לעניין העונש. הנאשם הופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן בטרם הטיעונים לעונש. בעניינו של הנאשם התקבלו שלושה תסקירים

לעונש[1].

5. ביום 06.07.2022, לאחר שהתקבל התסקיר הסופי בעניינו של הנאשם, טענו הצדדים לעונש.

6. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות אשר התקבלה ביום 07.08.2022, עלה כי הנאשם אינו כשיר רפואית לביצוע עבודות שירות.

תסקירי שירות המבחן

7. בתסקיר שהוגש ביום 20.2.2022 (להלן: התסקיר הראשון), פרט שירות המבחן את נתוני האישיים של הנאשם, את שילובו במסגרת "בית נועם" שם שהה כשלושה שבועות, עד אשר הופסק הטיפול בשל מצבו הנפשי המורכב של הנאשם. בהמשך, שולב במסגרת היחידה לטיפול באלימות במשפחה בעיר רמלה. שירות המבחן העריך כי הנאשם נמצא במהלכו של טיפול ראשוני חיובי וכי חלה הפחתה בסיכון להישנות התנהגות אלימה ופוגענית כלפי המתלוננת. שירות המבחן המליץ על דחיית הדיון בעניינו של הנאשם למשך שלושה חודשים על מנת לאפשר לנאשם להעמיק את הטיפול.

בתסקיר שהוגש ביום 20.3.2023 (להלן: התסקיר השני), ציין שירות המבחן כי הנאשם משתתף באופן פעיל במפגשים במסגרת היחידה לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה ולוקח אחריות על העבירה שביצע. שירות המבחן העריך כי חלה הפחתה בסיכון להישנות של התנהגות אלימה כלפי המתלוננת, והמליץ להשית על הנאשם צו מבחן למשך שנה וצו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 120 שעות.

בתסקיר שהוגש ביום 2.7.2023 (להלן: התסקיר המשלים) חזר שירות המבחן על הערכתו כי חלה הפחתה בסיכון להשתנות התנהגות אלימה כלפי המתלוננת, והמליץ על השתתפות צו מבחן למשך שנה, במהלכו הנאשם ימשיך טיפולו במסגרת היחידה לטיפול באלימות במשפחה (בעיר רמלה וכן בעיר א'). בשל מצבו הרגשי והנפשי של הנאשם ועל מנת לאפשר לו לייצב את תפקודו במשפחה ובזוגיות, המליץ שירות המבחן שלא להכביד על הנאשם עם צו השירות לתועלת הציבור, אלא להסתפק בענישה מרתיעה צופה פני עתיד.

הטיעונים לעונש

8. מטעם ההגנה העידו לעונש אחותו של הנאשם, והמתלוננת.

אחותו של הנאשם, ט' י', העידה באשר לעובדה כי הנאשם מכיר בטעות שעשה ומשלם עליה מחיר כבד. כן ספרה אודות מצבו הנפשי המורכב של הנאשם בעת הזו. לדבריה: "היום הוא לא במצב נפשי טוב, עובר טיפולים, לא ישן בלילה, יש לו הזיות וחרדות שזה התפרץ אחרי המעצר, לפני כן לא היה לו. אני אבקש שיתחשבו במצבו כי הוא עדיין

עם האישה ועם הילד, הוא לא במצב שהוא יכול לקום ולעזוב. הוא לא ישן לילות. יש עוד דברים אישיים שהוא עובר אבל אני לא רוצה לפרט בשביל לא להביך אותו בפני אנשים." עוד הוסיפה אחותו של הנאשם וציינה: " אני בטוחה שהוא למד לקח ופעם הבאה הוא יחתוך ידיים ולא יגע לפני שהוא יעשה משהו, היום חשוב לי לדעת איך נרפא אותו".

המתלוננת העידה כך:

"אנחנו הסכמנו שאנחנו רוצים שלום בית. אנחנו רוצים לשכוח הכל את כל מה שעברנו, להמשיך יחד לגדל את הילד שלנו הוא ממש קשור לאבא ואמא וקשה לו בלי אבא ואמא, עדיין הוא בטיפול פסיכיאטר ברמלה וכשהוא הגיע לא' ד' (בנו של הנאשם - ג.א.) שאל אותו אבא מתי אתה חוזר, כל פעם שהוא נוסע הילד שואל אותו מתי הוא חוזר. גם לי קשה. אני רוצה לדעת איך לעזור למ', איזה כדורים לתת לו ואיך לתת לו עזרה. כמו כל אישה אני רק רוצה לעשות הכל שיהיה טוב. אני כמעט שנה לבד, מחזיקה בית וילד, וזה קשה מאד ואני רוצה עזרה של בעלי ושהוא יחזור הביתה ולא יהיה לו עונש ושהוא יעזור לי בבית עם הילד".

המתלוננת נחקרה נגדית על יד התובעת באשר למחלוקות הקיימות בין בני הזוג, משהותר לנאשם לשוב לביתו ללא מגבלות, וכן באשר לטיפול הזוגי בו עתידים לקחת חלק הנאשם והמתלוננת.

9. לאחר שמיעת העדויות לעונש, טענו הצדדים. בטיעוניה לעונש, טענה התביעה כי יש לקבוע מתחם ענישה הנע מ- 8 עד 20 חודשי מאסר בפועל, ועתרה למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם.

התביעה הוסיפה שהיא מודעת לנסיבותיו של הנאשם כפי שעלו מתסקירי שירות המבחן, ועל כן עתרה להשית עליו עונש ברף התחתון של המתחם העונשי: 8 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, במידה וימצא מתאים לכך.

מטעם התביעה הוגש גיליון הרשות קודמות, כתב אישום וגז"ד מתיק קודם (סומן ת/1).

התביעה עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, ובהם זכותו החוקית של אדם לשמירה על בטחונו האישי, שלמות גופו, שלווה נפשו ושלמות התא המשפחתי, וזכותה של אישה להיות מוגנת בתוך ביתה בפרט כשהפוגע הוא האדם איתו היא חולקת את חייה. עוד טענה המאשימה כי אימו של הנאשם על המתלוננת בנוכחות חברתה שהגיעה לסייע לה, ותוכן האיום, בעיקר לאחר שהופעלה כלפיה אלימות מצידו, מגלמים פגיעה ברף בינוני גבוה בערכים המוגנים.

המאשימה הדגישה כי לנאשם עבר פלילי רלוונטי, וכי הטיפול בו שולב בעבר מטעם שירות המבחן, לא מנע ממנו מלשוב ולבצע עבירות אלימות כפי אלה בהן הורשע בתיק דנא. התביעה הוסיפה כי על פי תסקירי שירות המבחן הנאשם מתייחס אל האירוע מושא כתב האישום כאל אירוע נקודתי וחריג. לדבריה רמת הסיכון פחתה, "ולא

נעלמה", ומעיון בתסקיר עולה כי עדיין קיימים קונפליקטים בין בני הזוג.

המאשימה הפנתה לפסיקה, התומכת לטענתה בעתירתה העונשית.

10. ב"כ הנאשם טען כי יש לקבוע מתחם ענישה הנע ממאסר מותנה ועד לכל היותר 12 חודשי מאסר בפועל. ההגנה ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה, על דרך של סטייה ממתחם הענישה לאור שיקולי שיקום, להימנע מהשתת עונש מאסר (ולו בדרך של עבודות שירות), ולהטיל על הנאשם ענישה צופה פני עתיד וצו מבחן.

הסניגור טען כי מדובר באירוע נקודתי, אשר רף החומרה בו מצוי במדרג נמוך. בהתייחסו לעבירת האימים טען ב"כ הנאשם כי הנסיבות מלמדות על כך שהדברים נאמרו "כהוצאת קיטור ולא איום מפורש".

ההגנה הדגישה כי הנאשם עבר תהליך משמעותי בשירות המבחן, הורחק מביתו ועמד בתנאים שהוטלו עליו עד אשר הוקלו בהדרגה על ידי בית המשפט. עוד ציינה כי הנאשם מצוי בהליכי טיפול משמעותיים מזה תקופה ארוכה ומשתף פעולה. הנאשם אף סובל מתחלואה נפשית ומטופל באופן תדיר על ידי פסיכיאטר.

ההגנה עמדה על העובדה שלפיה הנאשם שהה במעצר למעלה מחודשיים בגין האירועים בהם הורשע, וכן היה נתון בתנאים מגבילים.

הסניגור סבר כי מדובר במקרה "הנכנס בגדרו של סעיף 40ד שבמסגרתו יש לבית המשפט סמכות לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום", ולפיכך עתר להתחשב במצבו של הנאשם ולהעדיף את שיקולי השיקום, לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם ענישה צופה פני עתיד לצד צו מבחן שיאפשר לו להמשיך בטיפול.

ההגנה הפנתה לפסיקה, התומכת לטענתה בעתירתה העונשית.

11. משנשאל הנאשם אם ברצונו להוסיף דבר מה, פרץ בבכי, התמוטט באולם בית המשפט ופונה לבית החולים.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

12. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם הם הגנה על שלמות נפשה וגופה של המתלוננת. נקבע בפסיקה כי לעבירות אלימות במשפחה יש ליתן מענה עונשי הולם, נוכח טיבן ומהותן; ראו לעניין זה למשל את קביעת בית

המשפט העליון במסגרת ע"פ 6758/07 פלוני נגד מדינת ישראל (11.10.2007):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך המשפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, המסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג באלימות במשפחה, נגישותם של קורבנות העבירה למערכת המשטרתית או למערכות הסיוע האחרות היא עניין מורכב וקשה, הטעון רגשות חזקים פחדים ואימה. הבושה והרצון לשמור על שלמות המשפחה הופך לא אחת את התלונה על אלימות במשפחה למהלך קשה וטעון. לא אחת, קיימת תלות כלכלית ורגשית של בן הזוג המוכה בבן הזוג המכה, ותלות זו גם היא מקשה על חשיפת הפגיעה. גורמים אלה ואחרים בשילובם משווים ממד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפיצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קורבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם לחומרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה".

13. מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה דנא היא בינונית; הנאשם הכה את המתלוננת בפניה וגרם לה בכך חבלה (המטומה) מתחת לעינה. לאחר מכן (ולאחר שהמתלוננת השליכה לעברו בקבוק), איים על חייה בנוכחות חברתה, על ידי פנייה אליה. האיום הושמע באזני החברה ובנוכחות המתלוננת, וזאת לאחר שהנאשם אף ביצע תנועה מאיימת כלפי המתלוננת.

14. מדיניות הענישה הנהוגה: הענישה בעבירות אלימות במשפחה היא במנעד רחב, וברי כי כל מקרה מוכרע לגופו ובהתאם לנסיבותיו. הצדדים כאמור הגישו פסיקה לעניין זה; יוער כי הפסיקה אותה הגישה המאשימה היתה חמורה משמעותית מהמקרה שבפנינו הן בתדירות המעשים, בחומרתם וכן בחלק מהמקרים נעברו עבירות נוספות. מצאתי לנכון להתייחס לפסקי הדין הבאים, ולהוסיף פסיקה נוספת.

§ רע"פ 8576/22 פלוני נ' מדינת ישראל (15.12.2022): המבקש הורשע בעבירות של איומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג והפרת הוראה חוקית, בכך שבמספר מועדים תקף את המתלוננת - בת זוגתו, בתקופה הרלבנטית שאף היתה קטינה בתחילתו של הקשר - ואף איים על חייה. למרות שהוצא צו שיפוטי האוסר על המבקש להטריד את המתלוננת, המבקש הגיע אל המושב בו התגוררה המתלוננת, איים על המתלוננת, הכה את המתלוננת בפניה, צבט אותה, ירק עליה ואיים כי יהרוג אותה. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 18 חודשי מאסר והשית על המבקש 9 חודשי מאסר בפועל וכן הפעיל מאסר מותנה בן 6 חודשים שהושת על המבקש במסגרת הרשעה קודמת (4 חודשים במצטבר וחודשיים בחופף) כך שרכיב המאסר בפועל עמד על 13 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה וקבע מתחם ענישה הולם הנע מ- 18 עד 36 חודשי מאסר בפועל והשית על המבקש 18 חודשי מאסר בפועל, כך שבפועל ירצה הנאשם 22 חודשי מאסר. בית המשפט העליון קבע כי לא נמצא שהעונש שהושת על המבקש סוטה באופן קיצוני, או בכלל, ממדיניות הענישה הנהוגת במקרים דומים, ובקשתו לרשות ערעור נדחתה.

§ רע"פ 6979/22 **דודקה נ' מדינת ישראל** (30.10.2022): המבקש הורשע בעבירות של איומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג ותקיפה סתם בן זוג בכך שבאירוע אחד המבקש הכה את המתלוננת, משך בשערות ראשה, דחף אותה וכיבה על צווארה סיגריה, סתר לה בפניה והטיח ראשה בדלת הכניסה לדירתם. בבוקר למחרת איים עליה, בין היתר, כי ירצח אותה. באירוע אחר, משך בשערות ראשה של המתלוננת דחף את ראשה לתוך הקיאה של כלבתם, צעק וקילל אותה. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע מ- 12 ועד 30 חודשי מאסר בפועל וגזר על המבקש 13 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, ופיצוי למתלוננת בסך 5,000 ש"ח. בית המשפט המחוזי דחה את בקשו של המערער לחזור בו מהודאתו וכן את הערעור על גזר הדין וקבע כי: " נקבע כי אין להתערב בגזר הדין נוכח החומרה והכיעור במעשי המבקש לצד אי קבלת אחריות של ממש על מעשיו". בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור וקבע כי: " המבקש תקף את המתלוננת - בת זוגתו באותה העת, באופן אלים ומשפיל... העונש שבית משפט השלום גזר על המבקש מתחשב כראוי בנסיבות ביצוע העבירה ובנסיבותיו האישיות...".

§ רע"פ 3077/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (2.5.2016): המבקש הורשע לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של תקיפת בת זוג (דחף את אשתו, משך בשערה וכופף את גופה בעודו אוחז בצווארה). בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין מאסר לתקופה קצרה שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות ועד 14 חודשי מאסר בפועל. לנאשם עבר פלילי ישן, לא הביע חרטה והקשר בינו לבין המתלוננת נותק. הושתו עליו 6 חודשי מאסר בפועל ופיצוי למתלוננת בסך של 4,000 ₪. המבקש עתר בערעור לבית המשפט המחוזי שהמאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות ונדחה. בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה אף היא.

§ רע"פ 6037/15 **צדקה נ' מדינת ישראל** (7.9.2015): המבקש הורשע לאחר ניהול הוכחות, בשני אישומים שונים בעבירה של תקיפת סתם בת זוג ושתי עבירות איומים בכך שתפס בצווארה של אשתו בחוזקה ואיים עליה תוך שהוא מחזיק מברג בידו שיהרוג אותה. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר ועד 12 חודשי מאסר בפועל והשית על הנאשם 5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית. הערעור אשר הוגש לבית המשפט המחוזי מטעם המערער על הרשעתו ועל עונש המאסר, וכן בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו.

§ במסגרת עפ"ג (ב"ש) 53105-10-20 **מדינת ישראל נ' ביטון** (26.5.2021): המשיב הורשע בביצוע 4 עבירות איומים; 3 עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג; פגיעה כאשר העבריין מזוין; תקיפה סתם; והסגת גבול בכך שבמספר הזדמנויות נהג באלימות כלפי מי שהיתה בת זוגו : איים עליה בעודו אוחז בחפץ, היכה אותה, ירק עליה, משך בשערה, דחף אותה גרם לה לחבלות בגבה, בידיה, בכתפה ובגבה, זרק עליה סל כביסה לאחר שהפילה על הרצפה וגרם לחתך בשפתה העליונה, אחז בצווארה, הפיל אותה על המיטה, הפיל אותה על הרצפה, ובעת ששהתה בת הזוג בבית דודיה לאחר ויכוח עם הנאשם, ביקש הנאשם להיכנס לבית ומשסורב, נכנס לדירה וסרב לצאת ממנה. בבית משפט השלום נקבע מתחם ענישה הנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר בפועל. המשיב נידון למאסר של חודשיים (מניין ימי מעצרו), מאסרים מותנים, התחייבות להימנע מביצוע עבירה ופיצוי בסך 10,000 ₪ למתלוננת. המאשימה הגישה ערעור על קולת העונש ובית המשפט המחוזי קיבל את הערעור וקבע כי

מתחם הענישה ההולם הוא מ- 8 ועד 18 חודשי מאסר וקבע כי על המשיב לרצות 6 חודשי מאסר נוספים בדרך של עבודות שירות.

§ עפ"ג (חי') 1381-08-20 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.5.2021): המערער הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג בכך שהיכה בידו בעינה השמאלית של אשתו וגרם לה אדמומיות ונפיחות סביב עין שמאל. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע מ 6 ועד 12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית. על המערער, בעל עבר פלילי רלוונטי, אשר לא לקח אחריות על העבירה, ולא הביע חרטה, נגזרו 6 חודשי מאסר בפועל וכן הופעל מאסר מותנה בן 12 חודשים (מחצית בחופף מחצית במצטבר) כך שהמערער ירצה 12 חודשי מאסר, מאסרים מותנים ופיצוי של ₪ 500 למתלוננת. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו וקבע כי: " חסד עשה בית משפט קמא עם המערער כשהסתפק בהטלת עונש מאסר בן שישה חודשים (לפי הרף התחתון של מתחם הענישה) חרף חומרת העבירה וההרשעות הקודמות".

§ עפ"ג (י-ם) 48832-10-15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (9.8.2016): נדחה ערעור של המערער שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של תקיפת בן זוג ואיומים בכך שהדף את אשתו בשתי ידיו ושלח לה מסרון מאיים. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה ההולם לגבי עבירת תקיפת בת הזוג, נע ממאסר על תנאי לצד צו שירות לתועלת הציבור לבין שבעה חודשי מאסר בפועל; וכי מתחם הענישה לגבי עבירת האיומים, נע בין מאסר על תנאי לבין ארבעה חודשי מאסר. על המערער נגזרו שלושה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות ומאסר מותנה. בית המשפט המחוזי קבע כי: "אין מדובר בעונש הסוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה, באופן המצדיק התערבותה של ערכאת הערעור; מה-גם שמדובר ברכיב עונשי שהומלץ על-ידי שירות המבחן", ודחה את הערעור שהוגש על רכיב המאסר לרצוי בעבודות שירות.

§ עפ"ג (חי') 33615-05-13 **ע' ב' ד' ג' נ' מדינת ישראל** (28.7.2013): נדחה ערעורו של המערער על חומרת עונשו. המערער הורשע לאחר הליך הוכחות בעבירות של תקיפה סתם - בן זוג ואיומים בכך שאחז בגרונה של המתלוננת, דחף אותה, חבט בה ואיים להרוג אותה. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה הנע בין 8 ועד 20 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המערער 13 חודשי מאסר בפועל וכן הופעל במצטבר מאסר מותנה בן 12 חודשים ובסך הכל 35 חודשי מאסר בפועל. כמו כן, הושתו על המערער מאסרים מותנים. בית המשפט המחוזי קיבל את נימוקי בית המשפט קמא במלואם, קבע כי האלימות טבועה במערער, והתנהלותו מעידה שאין לו מורא מפני החוק.

§ ת"פ (ב"ש) 70492-12-20 **מדינת ישראל נ' סמול** (18.3.2020): הנאשם הורשע בעבירה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות - בן זוג בכך שסטר לבת זוגו בפניה, דחף אותה וסטר לה שוב (בנוכחות ילדיהם) ובהמשך כרך זרועו סביב צווארה וגרר אותה לחדר השינה כך שנגרמו לה חתך ונפיחות בשפתה וכן המטומה בצווארה. נקבע מתחם ענישה הנע בין מאסר קצר ועד 12 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הושתו 45 ימי מאסר בפועל ומאסר מותנה.

§ ת"פ (אי') 34175-08-18 **מדינת ישראל נ' סמארה** (12.1.2022): הנאשם הורשע בעבירה של תקיפה סתם - בת זוג בכך שהכה את אשתו בעינה תוך כדי יכוח, וביום למחרת משך בשערות ראשה ואחז בידיה בחוזקה. נקבע מתחם ענישה הנע ממאסר מותנה ועד 10 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, אשר חלפו מעל 3 שנים מביצוע העבירה, הושתו מאסר מותנה, פיצוי בסך ₪ 2,000 למתלוננת, התחייבות להימנע מביצוע העבירה בה הורשע בסך ₪ 5,000 וצו מבחן למשך שנה.

§ ת"פ (ק"ג) 23308-06-18 **מדינת ישראל נ' יצחק** (24.10.2019): הנאשם הורשע בעבירות של תקיפת בת זוג ואיומים בכך שאיים לשבור טלוויזיה וירק לעבר המתלוננת. נקבע מתחם ענישה הנע ממאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר בפועל. בית המשפט חרג לקולא מהמתחם משיקולי שיקום, ביטל את הרשעת הנאשם והשית עליו התחייבות להימנע מביצוע עבירות בהן הורשע בסך ₪ 1,500 ותשלום ₪ 2,500 הוצאות משפט.

§ ת"פ (ת"א) 59630-05-17 **מדינת ישראל נ' פלוני** (1.5.2019): הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג בכך שהכה את המתלוננת בפניה ובפלג גופה העליון באמצעות ידיו ורגליו בעודו שתוי. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע ממאסר לתקופה קצרה אותו ניתן לרצות בדרך של עבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל. הנאשם, אשר לו עבר פלילי בעבירות אלימות כלפי המתלוננת, עבר הליך שיקומי עליו מעידה אף המתלוננת, ומסוכנותו הוערכה ברף הנמוך. בית המשפט חרג לקולא מהמתחם והשית על הנאשם הארכת המאסר המותנה, התחייבות בסך ₪ 5,000, צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות וצו מבחן למשך שנה.

§ ת"פ (ת"א) 15030-05-14 **מדינת ישראל נ' פלוני** (9.11.2015): הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של איומים, תקיפת בת זוג וכליאת שווא בכך שדחף את המתלוננת, משך מידה את הטלפון הנייד שלה, כשרצתה לצאת מהדירה, חסם את הדלת ונעל אותה, הנאשם תפס את המתלוננת היכה אותה, הפיל אותה על המיטה והיכה אותה פעמיים באגרופים בכתפה. בית המשפט קבע מתחם הנע ממאסר מותנה ועד ל-18 חודשי מאסר. לנאשם עבר מכביד אך לא באלימות במשפחה, והוא נידון למאסר בגין עבירות סמים בתיק אחר. בית המשפט התחשב בבקשת המתלוננת, אימץ את המלצת שירות המבחן והשית על הנאשם מאסרים מותנים, קנס בסך ₪ 1,000 והתחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע בסך ₪ 2,500.

15. אשר על כן, בשים לב לעקרון המנחה בענישה, לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם, למדיניות הענישה הנוהגת, ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובע כי מתחם הענישה הראוי במקרה זה נע בין 6 חודשי מאסר, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים לנאשם - חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם

16. על פי סעיף 40 לחוק העונשין, בית המשפט רשאי לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם, משיקולי שיקום הנאשם. זאת, אם הנאשם השתקם, או יש סיכוי של ממש שהוא ישתקם.

במסגרת ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.2018) קבע בית המשפט העליון כי את התשתית העובדתית להוכחת סיכויי השיקום ניתן לגבש באמצעים ראייתיים שונים, ובראשם תסקיר שירות המבחן; בית המשפט קבע, ביחס לשיקולים המנחים בהערכת שיקומו של הנאשם, בין היתר, כך:

"...בקווים כלליים ניתן להצביע על כך שהפעלת הסמכות בסעיף 40 אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד (ראו

למשל: ע"פ 779/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.4.2015) (להלן: ע"פ 779/15); ע"פ 3381/16 אלקרנאוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2016) (להלן: עניין אלקרנאוני); ע"פ 5611/16 סלב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.9.2017) (להלן: עניין סלב); ע"פ 1288/17 מדינת ישראל נ' שנהר [פורסם בנבו] (3.10.2017) (להלן: עניין שנהר)). במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום במסגרת סעיף 40 לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה (ע"פ 7459/12 שיבר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 6 (20.6.2013); ע"פ 779/15, בפסקה 11; עניין אלקרנאוני, בפסקה 12; עניין סלב, בפסקאות 16-17; עניין שנהר, בפסקה 24).

חשוב להבהיר: אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים, והתקיימותו של שיקול זה או אחר אינה מצדיקה בהכרח חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום. טעם עיקרי לכך הוא שחלק מהשיקולים שהוזכרו לעיל מובאים ברגיל בחשבון במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם (ראו: סעיף 40 לחוק העונשין). עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין **ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפולי מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א)**. דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי (עניין סלב, בפסקה 16).

17. במקרה דנא, שוכנעתי כי הנאשם - השתקם, או למצער קיים סיכוי ממש שהוא ישתקם ועל כן יש להשית עליו עונש החורג לקולא ממתחם הענישה שנקבע לעיל.

18. לנאשם הרשעה קודמת רלוונטית לענייננו, אולם מדובר בהרשעה משנת 2015 שהתיישנה זה מכבר.

19. מהתסקיר הראשון שהוגש בעניינו של הנאשם עלה כי הוא שולב במסלול טיפולי בבית נועם אולם לאחר כחודש הופסק הטיפול לאור מצבו הנפשי המורכב. בהמשך, שולב הנאשם במסגרת היחידה לטיפול באלימות במשפחה ברמלה. מהתסקיר עלה כי: "מדיווח עדכני מגורמי הטיפול ביחידה נמסר כי מ' משתף פעולה והגיע למפגשים שנקבעו עמו עד כה. בשלב זה נמצא בשלב האינטייק, כשעולה כי הוא מכיר באלימות שהפעיל ובפגיעה באשתו ובבנו. מ' עתיד להשתלב החל מחודש ינואר 2023 בקבוצה טיפולית לגברים אלימים. כמו כן, עלה כי פנה לקבלת טיפול תרופתי מפסיכיאטר בקופ"ח, ונמצא במעקב".

בתסקיר השני שהוגש, כתבה קצינת המבחן כך:

"ממידע עדכני שהועבר ממנחות הקבוצה הטיפולית בה מ' משתף במסגרת היחידה לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה ברמלה עלה כי מ' הגיע לכל המפגשים הקבוצתיים ולוקח חלק פעיל בשיחות ובתכנם הטיפוליים שעולים. עולה ההתרשמות כי מ' בעל קשיים בוויסות רגשי, מתקשה להכיל תחושות תסכול ודחייה ולבטא את מצוקתו באופן

וורבלי. בהמשך המפגשים, מ' מתייחס להתנהגותו הבעייתית והפוגענית בעבירות שביצע, לוקח אחריות על התנהגותו, מבטא תחושת בושה ואשמה לפגיעה במתלוננת, שולל קנאה והגבלת התנהלות בת הזוג ותופס את אירוע האלימות כחריג ונקודתי.

עוד עלה מהתסקיר כי המתלוננת מלווה על יד עו"ס ממחלקת הרווחה בא', אשר קיימה פגישה ושיחה משותפת עם בני הזוג. על פי התסקיר, "העו"ס הביעה תמיכה בחזרתו (של הנאשם - ג.א.) לחיק המשפחה כשהתרשמה כי מ' מגלה מאמצים לטפל בעצמו.

ודוק; מהנתונים עולה כי הנאשם פועל לשיקומו בשני מישורים; הן במסגרת הטיפול באלימות במשפחה והן במסגרת הרפואית נמצא במעקב פסיכיאטרי ונוטל טיפול תרופתי.

יוער כי התסקיר השני בא בהמלצה טיפולית שיקומית לפיה יוטל על הנאשם צו מבחן למשך שנה ובצידו צו של"צ בהיקף 120 שעות. קצינת המבחן סכמה כך:

"התרשמנו כי מ' ניהל לאורך מרבית שנות חייו אורח חיים מקדם ומתפקד, מכיר בפגיעה במתלוננת ולוקח אחריות על התנהגותו הבעייתית בעבירה שביצע. בנוסף, מ' בעל יכולת לשתף פעולה עם שירותנו ובמסגרת השתלבותו בתהליך טיפולי ייעודי בתחום האלימות הזוגית במרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה ברמלה, מזה מספר חודשים, וזאת על אף המרחק והקשיים הרגשיים שעלו בהתנהלותו. אנו מעריכים כי חלה הפחתה בסיכון להישנות התנהגות אלימה ופוגענית כלפי המתלוננת."

20. בדיון שהתקיים בעניינו של הנאשם ביום 30.3.2023 לאחר קבלת התסקיר השני ועל אף ההמלצה הסופית שבו, סברתי כי יהיה נכון ליתן שהות נוספת בטרם שמיעת הטיעונים לעונש וגזירת דינו של הנאשם, זאת על מנת לבחון את המשך השתלבותו בטיפול וכן את מעברו לא' ובחינת תפקודו במערכת הזוגית והמשפחתית לאחר שהוסרו המגבלות המונעות ממנו לשהות במחיצת המתלוננת ללא ליווי ופיקוח. לפיכך, נדחה הדיון במספר חודשים ושירות המבחן התבקש להגיש תסקיר משלים.

21. בתסקיר המשלים שהתקבל ביום 2.7.2023 עלה כי הנאשם המשיך את השתתפותו בקבוצה טיפולית שבועית במרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה ברמלה. בתסקיר צוין:

"ממנחות הקבוצה הטיפולית עלה כי מ' מתייבב לכל המפגשים הקבוצתיים ולוקח חלק פעיל בשיחות ובתכנים הטיפוליים שעולים. במקביל, מדיווח פסיכיאטרי מתאריך 23/2/2023 עלה כי נמצא במעקב פסיכיאטרי, נוטל טיפול תרופתי ונמצא כסובל מדיכאון והפרעת דחק פוסט טראומטית (PTSD)."

מהתסקיר עלה כי הנאשם שב להתגורר לסירוגין בבית המשפחה בא' בעודו ממשיך את ההליך הטיפולי כאמור

ברמלה. התסקיר מתאר אתגרים וקשיים העולים בין הנאשם למתלוננת בעקבות חזרתו לא; עם זאת, נראה כי הנאשם "הפנים ומיישם את מודל 'פסק הזמן' ומצליח לזהות ולמנוע התפרצות אלימה, מוקיע את התנהגותו האלימה ומעריך כי לא יחזור על התנהגות בעייתית."

בנוסף, צויין כי "מ' תופס עצמו כמי שמודע יותר לקשייו, נעזר בטיפול בו שולב, הפנים כלים להתמודדות מקדמת במצבי קונפליקט ופגיעה רגשית ולתפיסתו, עורך מאמצים להימנע להתנהגות יציבה ובמשור הזוגי". בתסקיר מצוינת הערכת שירות המבחן כי חלה הפחתה בסיכון להישנות התנהגות אלימה ופוגענית כלפי המתלוננת.

משכך שב שירות המבחן על המלצתו להמשיך שילובו של הנאשם בטיפול בדרך של צו מבחן. בשונה מן התסקיר הקודם, חזר בו שירות המבחן מהמלצתו להטיל על הנאשם צו של"צ, וזאת נוכח ההתרשמות כי הנאשם מגייס את כל כוחותיו לייצב את מצבו הנפשי והרפואי בשילוב הטיפול אותו הוא עובר. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם מצוי "במצב רגשי עדין" ועל כן יתקשה לגייס כוחות לריצוי שעות של"צ בנוסף לטיפול. לפיכך לשיטת קצינת המבחן יש לחזק את מאמציו להשתלב בטיפול "ולהימנע מלהכביד עליו בענישה מוחשית וקונקרטי כלשהי".

22. לא התעלמתי כי לנאשם רקע קודם לביצוע העבירות וכי אין זו הפעם הראשונה בה פעל באלימות כלפי בת זוג. עם זאת, כאמור, מאז ביצוע העבירות בהן הורשע בעבר חלפו למעלה מ 12 שנה. הנאשם נמצא בטיפול ובפיקוח שירות המבחן מזה זמן רב, ונראה כי לא זו בלבד שהתמיד בטיפול, אלא כעולה מן התסקיר האחרון, אף מיישם את עקרונותיו כשמתעוררות מחלוקות בין בני הזוג.

23. במעמד הטיעונים לעונש התרשמתי מקושי הנעוץ במצבו הבריאותי והנפשי של הנאשם. משנשאל האחרון אם בכוונתו לומר את דברו האחרון, לא עמד בנטל, התמוטט פיזית באולם בית המשפט ופונה לבית החולים. מצבו הבריאותי והנפשי של הנאשם אף באו לידי ביטוי בעובדה כי הממונה על עבודות השירות לא מצא כי הנאשם כשיר לריצוי עבודות שירות מאותם טעמים. משכך, נקל לשער את מידת הפגיעה שתגרם לנאשם במידה ויהא עליו לרצות מאסר בפועל, לאור אי התאמתו לריצוי עבודות שירות. מכל מקום, בשוקלי את העונש המתאים לנאשם, לקחתי בחשבון את העובדה כי הנאשם שהה תקופה של חודשיים ו 7 ימים במעצר במסגרת ההליכים בתיק זה.

24. אדגיש, כי מעיון בתסקירי שירות המבחן עולה כאמור, כי הנאשם מצוי במעקב פסיכיאטרי, ונוטל טיפול תרופתי מאזן, על מנת שיוכל להמשיך בתפקודו ובטיפול המרכז לטיפול ולמניעת אלימות משפחתית.

25. בנסיבות אלה, שוכנעתי גם אני, כמו שירות המבחן, כי יש להשית על הנאשם ענישה שיקומית, החורגת לקולא ממתחם העונש ההולם, ועניינו הולם בהחלט את תנאי סעיף 40 לחוק העונשין. השילוב בין הבעת החרטה הכנה של הנאשם בגין מעשיו, חלוף למעלה משנה ורבע מאז במהלכה שהה הנאשם בתנאים מגבילים, לאחר ששוחרר ממעצר בן כחודשיים ימים, השתלבותו בטיפול הקבוצתי בהצלחה והמוטיבציה שלו להמשיך בטיפול, תוך הפנמת נורמות התנהגות ראויה במצבי קונפליקט, הם שהיוו בסיס מסקנתי זו. חיזוק למסקנתי זו אף

מצאתי בעמדתה של עו"ס מטעם מחלקת הרווחה בא' המלווה את המתלוננת, אשר נפגשה עם בני הזוג ותמכה בחזרתו של הנאשם לחיק המשפחה, כפי שעלה בתסקיר השני שהוגש לבית המשפט. משמע, אין מדובר אך ורק בהתרשמות של קצינת המבחן אלא של גורם מקצועי נוסף.

26. עם זאת, לאור חומרתן ונפיצותן של עבירות האלימות במשפחה, ועל אף המלצת שירות המבחן בתסקירו האחרון להימנע מעשות כן, אני סבור כי יש מקום במקביל לצו המבחן להורות על עונש חינוכי בדמות צו של"צ, אשר יהא בו אף כדי להעביר מסר ברור כי לא ניתן לוותר על ענישה קונקרטיית בעבירות בהן הורשע הנאשם, אף אם מדובר בענישה חינוכית במהותה. כן סברתי כי במסגרת תנאיו של צו המבחן יש להורות כי הנאשם יעבור עם המתלוננת טיפול זוגי במסגרת מחלקת הרווחה בא'. המתלוננת הביע רצונה לכך, וכעולה מן התסקיר המשלים אף הנאשם הביע רצון להמשיך תהליך טיפולי. יש לתזמן את ההליך הזוגי בהתאם להתקדמות הטיפול אותו עובר הנאשם במרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה ברמלה, על מנת שהמרחק הגיאוגרפי לא יהווה מכשול לביצוע הצו.

27. אשר על כן, אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **צו מבחן** - בהסכמת הנאשם מורה על צו מבחן למשך שנה במהלכו כאמור ימשיך הנאשם את ההליך הטיפולי וכן ישולב עם המתלוננת בטיפול זוגי במסגרת מחלקת הרווחה בא'. הובהר לנאשם כי אם לא יעמוד בתנאי הצו, ולא ישתף פעולה בהליך הטיפולי עניינו יכול ויובא לדיון מחודש בבית המשפט בשאלת העונש שיוטל עליו.

ב. **צו של"צ** - מטיל על הנאשם צו לריצוי של"צ בהיקף של 100 שעות. הצו ירוצה בתוך שנה בהתאם להנחיות והוראות שירות המבחן. לא יבצע הנאשם את הצו במלואו יכול ויתקיים דיון מחודש בשאלת העונש שיוטל עליו. שירות המבחן מתבקש להכין תכנית של"צ מתאימה ולהעבירה לאישור בית המשפט בתוך 30 יום.

ג. מאסר למשך 5 חודשים, ואולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור עבירות אלימות, לרבות איומים, בתוך 3 שנים מהיום.

ד. **התחייבות** - הנאשם יחתום על התחייבות בסך 4,000 ש"ח להימנע מביצוע עבירות אלימות בתוך המשפחה, וזאת למשך שלוש שנים מהיום.

מוצגים - כל המוצגים יושמדו/יחולטו/יושבו, לשיקול דעת המאשימה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע תוך 45 ימים.

ניתן היום, ו' תשרי תשפ"ד, 21 ספטמבר 2023, בנוכחות הצדדים.

[1] ביום 19.2.23 הגיש שירות המבחן תסקיר ביניים באשר לאפשרות חזרתו של הנאשם להתגורר עם אשתו ובנו בבית המשפחה באילת. שירות המבחן המליץ לאפשר חזרה הדרגתית של הנאשם לבית המשפחה, ולאפשר לו לשהות בסופי שבוע בימים ובשעות מוגדרות ללא צורך בפיקוח אנושי.